

[Rosing.]

at forbruget af stærke drikke er næsten dobbelt så stort pr. indbygger over 15 år i Grønland som i det øvrige rige, og at dette store forbrug har sørgelige følger: ulykker, lovovertrædelser, spirituskørsel, kronisk alkoholisme hos enkelte m. v. Dertil kommer, at man med dette skridt vil prøve på at skåne den yngre generation for misbrugets sørgelige følger.

Jeg må indrømme, at en løsning af problemet er kompliceret og kræver både kortsigtede og langsigtede ordninger og en omfattende indsats på det sociale og oplysningsmæssige område. Jeg skal ikke nu forsøge at foreslå andre muligheder end landsrådsflertallets beslutning; selv sad jeg i landsrådssalen som tilhører, dengang ædruelighedskommissionens betænkning blev drøftet og landsrådet tog den beslutning at indføre en rationeringsordning. Enhver, der har læst bemærkningerne til lovforslaget og uddraget af landsrådsforhandlingerne i 1968; kan konstatere, at synspunkterne om en ny spiritusordning har været meget forskellige. Denne usikkerhed er, til trods for at flertallet til sidst sluttede op om en rationeringsordning, sikkert også forstærket efter den offentlige kritik mod beslutningen, eftersom ministeren for Grønland i sin fremsættelsestale siger, at landsrådets forretningsudvalg har besluttet, at sagen skal drøftes endnu en gang på den ekstraordinære samling i det kommende forår. Der ligger lovforslagets svaghed, uanset de vigtige begrundelser for fremsættelsen af det.

Så dukker det spørgsmål op, om det ville være klogere at afvente en endelig beslutning om hele sagen, så folketinget kan få en sikker og fast beslutning fra landsrådets side. Jeg ved selvfølgelig ikke, hvad landsrådet yderligere vil tale om i det kommende møde — måske en teknisk betonet drøftelse om, hvordan den foreslåede rationeringsordning endeligt skal udformes, eller hvad? Det ville være ønskeligt at høre, om ministeren ved noget om det.

Det er klart, at en afgørelse af spiritusspørgsmålet i Grønland må ligge i det folkevalgte landsråd, hvad enten det drejer sig om en drastisk beslutning eller om en mere socialt og oplysningsmæssigt betonet kampagne om problemet. De forskellige opfat-

telser fremkom klart under landsrådsdebatten. I øvrigt kan man også se det af et interview med landsrådets nye ædruelighedskonsulent i et af Grønlandspostens numre i 1968, hvori han bl. a. udtaler, at der efter hans opfattelse af situationen for det første må udbygges sociale kontorer og gennemføres uddannelse af socialt personel i hver kommune, så der kan etableres en effektiv hjælp og sørges for de personer, der er skadet af spiritus, og samtidig må man på alle områder og med alle til rådighed stående midler starte en oplysningskampagne i stedet for at gribe til restriktioner og forbud, som i alle tilfælde fører til, at folk finder på det mest farlige at drikke og dermed forøver ulovligheder. Denne opfattelse hos landsrådets ædruelighedskonsulent om, hvordan man bør gribe sagen an, er lige stik modsat af, hvad landsrådet foreslår.

Til slut vil jeg sige, at mange af mine kolleger her i salen måske kan huske, at jeg ved flere lejligheder har udtrykt det ønske, at ansvaret for vor udvikling gradvis blev overgivet til de grønlandske folkevalgte. Dette ønske vil jeg fastholde også i det spørgsmål, vi nu taler om. Men det er klart, at mange spørgsmål må besvares, før vi klart tager stilling til sagen. I 1954 foreslog Grønlands landsråd frigivelse af spiritus. Det forslag var jeg dengang imod, netop fordi springet var for stort i forhold til det oplysningsniveau, befolkningen befandt sig på. Den situation, vi i dag står i, har givet mig ret i min opfattelse af situationen dengang. Det er surt at erkende fejl, der er begået, men man bliver forhåbentlig klogere bagefter. Jeg mener stadig væk, at man ikke må undervurdere det forebyggende og oplysende arbejdes betydning, heller ikke når det drejer sig om afgørelser i dette udviklede spørgsmål.

Knud Hertling: Dette lille lovforslag kan se så uskyldigt ud, men det rummer alligevel mangfoldige problemer. Inden jeg kommer til nogle af disse problemer, ønsker jeg dog at fremhæve det hovedspørgsmål, som vi må beskæftige os meget med under udvalgsarbejdet, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt vi vil handle rigtigt, hvis vi giver det grønlandske landsråd denne bemyndigelse. Spørgsmålet — sat på spidsen — lyder for mig ganske enkelt således: vil vi ved at